

**KALENDARIUM
WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH
W POWIECIE KONECKIM**

1124	Pierwsza historyczna wzmianka o Końskich, jako własności protoplasty rodu Odrowążów Prandoty z Prandocina, zawarta w dokumencie nadania, wystawionym przez kardynała legata Idziego dla klasztoru tynieckiego.
1129	W Lipie wybudowano z modrzewia kościół, pierwszy w obecnych granicach powiatu.
1145	Właściciel Końskich Saul z rodu Odrowążów nadaje dziesięciny z Końskich klasztorowi w Trzemesznie.
1220-24	Biskup Krakowski Iwo Odrowąż buduje w środku wsi Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, ustanawiając w Końskich parafię. Był to już drugi z kolei kościół. Pierwszy stał w miejscu zwanym „Kościółki”, obecnie Browary - dzielnica Końskich.
1340	Król Kazimierz Wielki nadaje prawa miejskie dla Fałkowa.
1348	Umiera Biskup Krakowski Piotr Falkowski, posłany przez króla Kazimierza Wielkiego do papieża do Avinionu (Francja), gdzie po śmierci został pochowany.
1364	W Radoszycach powstaje parafia, do której należy sześć wsi.
1370	Nadanie praw miejskich dla Radoszyc przez króla Kazimierza Wielkiego.
1399	Pierwsza lokacja miejska dla Odrowąża.
1411	Radoszyce - spotkanie króla Władysława Jagiełły z żoną królową Anną w Święto Trzech Króli.
1430	Król Władysław Jagiełło nadaje prawa miejskie dla Gowarczowa.
XV w.	Wybitny historyk Jan Długosz wymienia Końskie jako własność Tobiasza i Krzesława Odrowążów. Posiadłość składa się z 50 łąnów kmiecych, trzech folwarków rycerskich o powierzchni 17 łąnów oraz siedmiu karczm.

1492 - - 1520	Budowa w Końskich obecnego kościoła pod wezwaniem św. Mikołaja. Wykorzystano niektóre elementy z poprzedniego obiektu, rozebranego przed 1500 rokiem.
XVI w.	Rozwój kuźnic żelaznych (z zastosowaniem kół wodnych) na terenie powiatu. W tym czasie znane są kuźnice w: Machorach, Odrowążu, Pijanowie, Wyszynie, Turowicach, Kołońcu, Czarnej, Grzybowie, Królewcu, Niekłaniu, Stąporkowie, Starzechowicach.
1611	Druga lokacja miejska dla Odrowąża.
XVII w.	W połowie wieku Kasztelan Sieradzki Rafał Małachowski z Małachowic kupuje wieś Końskie Wielkie oraz wsie: Wąsosz, Błotnicę i Duraczów. Jego syn Stanisław, Wojewoda Poznański, dokupuje dalsze wsie. Rozległe dobra koneckie przechodzą na własność rodziny Małachowskich.
1729	Kanclerz Jan Małachowski nadaje dla mieszkańców Końskich przywileje. Zachowuje w nich podział ludności na czynszowników i chłopów pańszczyźnianych. Ustanawia samorząd - Urząd Miejski, Wójtowski.
1738	Stąporków - Kanclerz Jan Małachowski buduje pierwszy wielki piec i uruchamia produkcję w „Hucie Stąporków”.
1748	Jan Małachowski, Kanclerz Wielki Koronny uzyskuje u króla Augusta III prawa miejskie dla Końskich. Z miasta czyni centrum zarządzania swymi rozległymi dobrami o nazwie „Końskie Wielkie”, a mieszkańcy otrzymują większość przywilejów ludności miast królewskich.
1770	Burgrabia Krakowski Jan Faygel funduje Kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w obecnej dzielnicy Końskich-Browary.
1784	Maleniec - Jacek Jezierski, Kasztelan Łukowski założył zakład, składający się z tartaku, drutarni i fryszerni z jedenastoma młotami.
1786	Król Stanisław August Poniatowski zatwierdza poprzednie przywileje miasta, dodając prawo organizowania czterech dodatkowych jarmarków.
1787	16-18 lipca w mieście i powiecie przebywa powracający z Ukrainy król Stanisław August Poniatowski. Goszczony przez Małachowskich zwiedza miasto i pobliskie zakłady przemysłowe.
1794	11 listopada w Radoszycach miała miejsce kapitulacja wojsk Insurekcji Kościuszkowskiej pod dowództwem generała Tomasza Wawrzeckiego.
1797	Stanisław Staszic zwiedza Końskie i okolicę. W swoim dzienniku podróży zwraca uwagę na dobry stan gospodarczy miasta i okolicznych zakładów przemysłowych, należących do hr. Stanisława Małachowskiego.
1817	W dniach 18-19 lipca odbywają się uroczystości żałobne ku czci poległego pod Lipskiem księcia Józefa Poniatowskiego, którego zwłoki przewożono z Warszawy przez Końskie do Krakowa na Wawel.
1823	Pierwsza wzmianka o pracującej w Nieborowie (obecnie części Stąporkowa) fryszlerce, z której po latach powstaje Odlewnia „Nieborów”.

1836	W Końskich powstaje pierwsza średnia szkoła rządowa dla chłopców nazywana obwodową lub powiatową.
1860	Właściciel miasta hr. Włodzimierz Małachowski, mając kłopoty finansowe z jego utrzymaniem, proponuje sprzedaż Końskich skarbowi państwa za 192.820 rubli i 17 kopiejek. Transakcja nie dochodzi do skutku.
1863	21 kwietnia na uroczysku Ormanicha koło Szkucina została stoczona największa bitwa powstania styczniowego na terenie powiatu.
1864	8 maja odbywa się egzekucja uczestników powstania styczniowego, Franciszka Makulskiego i Lucjana Łączkowskiego, skazanych przez wojenny sąd rosyjski w Końskich na karę śmierci.
1867	Utworzenie powiatu koneckiego. Końskie stają się siedzibą władz powiatowych aż do 1975 roku.
1870	Uprzemysłowione dobra koneckie kupuje hr. Jan Tarnowski. Rodzina Tarnowskich zamieszkuje w zespole pałacowym. Majątek pozostaje ich własnością do 1945 roku.
1885	Oddanie do użytku linii kolejowej, co przyczyniło się do rozwoju w mieście odlewnictwa żelaza i przemysłu metalowego.
1894	Powstanie pierwszej w Końskich odlewni Piotra Ławacza oraz kolejnych „Słowianin” (1900r.) i S.Kronenblum (1903). Wzrost zatrudnienia w przemyśle z 10 osób w 1886 r., do blisko 1000 w roku 1914.
1912	8 listopada w Rudzie Malenieckiej otwarto doświadczalną stację rybacką, pierwszą tego typu w Polsce placówkę naukowo-badawczą, której kierownikiem został Franciszek Staff, brat poety Leopolda Staffa.
1913	Końskie otrzymują oświetlenie elektryczne, uruchomione zostaje kino.
1914	5 września do Końskich wjeżdża konny oddział Legionów Józefa Piłsudskiego pod dowództwem Beliny Prażmowskiego. Na ulicy Zamkowej dochodzi do potyczki z rosyjskimi dragonami.
1914	10 września, po opuszczeniu Końskich przez Rosjan, do miasta wkracza pieszy oddział legionów, niszcząc urządzenia stacji kolejowej i wysadzając w powietrze most w podmiejskiej wsi Czerwony Most.
1915	We wrześniu powstaje Prywatne Gimnazjum Męskie im. Św. Stanisława Kostki, upaństwowione później w 1921 roku. W kolejnych latach zmienia swoją nazwę: 1921-1929-Państwowe Gimnazjum Męskie im. św. Stanisława Kostki, 1948 - 1953 - Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Licealnego, 1953-1973 - Liceum Ogólnokształcące, 1976 - 1991 - Zespół Szkół w Końskich Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej, 1992 - do dziś - I Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w Końskich.
1915	Po przełamaniu frontu rosyjskiego do miasta wkraczają Austriacy, okupując je do 1 listopada 1918 roku. Powstają zaczątki działalności konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej.

1917	W październiku, na skwerku miejskim, ma miejsce odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki w setną rocznicę jego śmierci.
1918	1 listopada oddział Polskiej Organizacji Wojskowej rozbraja austriacki garnizon, ustanawiając w mieście polskie władze.
1922	Rozpoczyna działalność Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, które odgrywało w życiu miasta znaczącą rolę. Od miejsca byłej siedziby towarzystwa, nosi dziś nazwę południowa część miasta - „Sokolnia”.
1925	Odkrycie w północnej części miasta, nazywanej „Budową”, cmentarzyska z XI wieku. Zlokalizowano 171 grobów bogato wyposażonych w broń, przedmioty codziennego użytku, narzędzia, biżuterię i zabawki.
1929	Firma H. Cegielski buduje w Końskich zakład remontowy, a w 1952 powstaje zakład „Klimat” produkujący urządzenia wentylacyjne, klimatyzacyjne i odpylające. W 1971 roku zakład staje się jednostką samodzielną pod nazwą FUWiO „KOWENT”. Obecnie firma prywatna.
1935	9 listopada powstaje oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, tworząc początki zorganizowanego ruchu krajoznawczego i regionalnego. Podjęte zostają pierwsze próby utworzenia w mieście muzeum regionalnego.
1938	Uruchomienie przez inż. Ludwika Kemblińskiego Odlewni i Zakładów Mechanicznych w Wołowie-obecnie części Stąporkowa.
1939	3 września odbywa się pierwszy nalot niemieckich samolotów na miasto. Uszkodzony zostaje dworzec i tory kolejowe. Kolejne naloty następują 4 i 5 września. Ginie ok. 60 osób, a zniszczeniu ulegają odlewnia „Słowianin” i fabryka cegły ogniotrwałej „Elka”.
1939	5 września - Niemcy zbombardowali Fałków i Czermno.
1939	6 września - obrona Rudy Malenieckiej przed wojskami niemieckimi. Po wysadzeniu przez Polaków mostów na rzece Czarnej, Niemcy zbombardowali Rudę Maleniecką.
1939	8 września Niemcy zajmują Końskie, dokonując pogromu ludności żydowskiej oraz pałac XVII-wieczną synagogę.
1939	Od 15 września do listopada Niemcy tworzą obóz przejściowy dla jeńców polskich w hali fabrycznej obecnej Fabryki „Kowent”.
1940	W styczniu okupant zamyka koneckie gimnazjum, zezwalając na otwarcie Szkoły Handlowej.
1941	Utworzenie wiosną przez Niemców getta dla ludności żydowskiej. Likwidując w listopadzie 1942 roku getto, Niemcy dokonali ostatecznej zagłady koneckiej ludności pochodzenia żydowskiego.
1941	Jesienią okupant zakłada w północnej części miasta, na tzw. "Budowie", obóz jeńców radzieckich. Nadzorowany przez Wehrmacht pod kryptonimem „Nordkaserne Końskie”, czynny do jesieni 1943 roku, stał się miejscem zagłady kilkunastu tysięcy jeńców. Ofiary obozu spoczywają na cmentarzu w podkoneckiej miejscowości Barycz.

1941	8 kwietnia niemiecki radca szkolny Mitmann zwołuje konferencję nauczycieli, oficerów rezerwy. Wszyscy, którzy na nią przybyli, zostają aresztowani i wywiezieni do obozów koncentracyjnych.
1942	1 listopada ginie z rąk okupanta pierwszy komendant koneckiego obwodu Związku Walki Zbrojnej- AK kapitan Jan Stoiński, ps. „Górski”, „Brzoza”.
1942	2/3 listopada. Oddział Armii Krajowej Zygmunta Wyrwicza ps. „Cumulus” uwalnia z więzienia 8 aresztowanych, zdobywając jednocześnie broń.
1943	19/20 sierpnia masowe aresztowania mieszkańców miasta. Ogółem Niemcy zatrzymali i wywieźli do obozów koncentracyjnych oraz więzień w Kielcach i Radomiu 247 osób.
1943	31 sierpnia/1 września - zgrupowanie Armii Krajowej, dowodzone przez podporucznika Waldemara Szwieca ps. „Robot”, opanowuje miasto, zdobywając wiele sprzętu i żywności, jednocześnie likwidując konfidentów.
1944	5 czerwca Oddział Armii Krajowej Antoniego Hedy, ps. „Szary”, zdobywa więzienie, uwalniając 61 więźniów.
1944	We wrześniu powstaje konspiracyjna Miejska Rada Narodowa.
1944	29 września w miejscowości Gruszka stoczona została z Niemcami bitwa oddziałów Armii Ludowej i oddziału kapitana Filuka.
1945	3 kwietnia w Końskich powstaje Technikum Mechaniczno-Odlewnicze Przemysłu Maszynowego; 1976 - Zespół Szkół Zawodowych Nr 1, 2002 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1.
1945	16 stycznia - wyzwolenie Końskich.
1945	15 marca powstaje Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie, przekształcone w 1946 roku w Liceum Spółdzielcze, a następnie w 1948 roku w Gimnazjum Handlowe (obecnie Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3).
1946	W Końskich powstaje Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2; 1991 - Zespół Szkół zawodowych Nr 2, 2002 - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Końskich.
1947	W Wołowie (Stąporkowie) powstaje Szkoła Przemysłowa Zakładów Odlewniczych, 1971 - w Stąporkowie powstaje filia Liceum Ogólnokształcącego w Końskich, 1975 - powstaje zbiorczy zakład szkolny pod nazwą Zespół Szkół Zawodowych Odlewni Żeliwa „Niekłań” w Stąporkowie, 1991 - przekształcenie ZSZ Odlewni Żeliwa „Stąporków” w Zespół Szkół zawodowych im. Stanisława Staszica, 2002 - Przekształcenie istniejącego Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. St. Staszica, w skład którego weszły dotychczasowe szkoły: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Technikum Handlowe i Technikum Ochrony Środowiska.
1947	W Końskich powstaje Państwowe Liceum Pedagogiczne; 1974 - Studium Wychowania Przedszkolnego, 1984 - Studium Nauczycielskie, 1991 - Zespół Szkół Ogólnokształcących, 1994 - II Liceum Ogólnokształcące.

1948	Połączenie Odlewni „Nieborów” z Odlewnią L. Kemblińskiego w Odlewnię Żeliwa „Niekłań”, która w 1979 roku zmienia nazwę na -Odlewnia Żeliwa „Stąporków”, a potem Fabryka Radiatorów „Stąporków” S.A.
1948	Połączenie trzech największych upaństwowionych odlewni w jedną firmę - Koneckie Zakłady Odlewnicze.
1961	W Końskich przy ul. 1-go Maja zostaje utworzony Powiatowy Zakład Wychowawczy. W 1981 roku zostaje on przekształcony w Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i przeniesiony do Baryczy. Od 1999 roku zostaje powołany Zespół Szkół Specjalnych wchodzący w skład SOS-W, który obejmuje Publiczną Szkołę Podstawową i Publiczne Gimnazjum.
1967	Nadanie praw miejskich dla Stąporkowa.
1968	Oddanie do użytku największego zakładu przemysłowego w Końskich - Zakładu Metalurgicznego Maszyn Budowlanych (Zakładów Metalurgicznych „Zamta”).
1968	23 sierpnia - powołano Rolniczy Rejonowy Zakład Doświadczalny z tymczasową siedzibą w Kielcach; 1975 - powstaje Wojewódzki Ośrodek Postępu Rolniczego w Modliszewicach; w 1990 roku zmienia nazwę na Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, a w 2005 roku na Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.
1982	Przekazano do zagospodarowania obiektu nowego szpitala w Końskich, który pierwotnie nosił nazwę Szpitala Rejonowego. W 2002 roku placówka została przemianowana na Szpital Specjalistyczny im. św. Łukasza.
1985	16 października miasto zostaje odznaczone przez Radę Państwa Orderem Krzyża Grunwaldu III klasy za wkład wniesiony w walkę z niemieckim okupantem.
1990	W Rudzie Pilczyckiej (gm. Słupia Konecka) powstał Dom Pomocy Społecznej dla przewlekle, psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. Początki funkcjonowania placówki sięgają 1951 roku, kiedy działała jako zakład.
1991	W Końskich, w zabytkowym budynku z 1903 roku, gdzie pierwotnie mieścił się lazaret dla żołnierzy rosyjskich, a po 1918 roku Szpital Powiatowy, po gruntownym remoncie oddano do użytku Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek”.
1996	W Czarnieckiej Górze (gm. Stąporków) otwarto Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Osób Niepełnosprawnych. W 2001 roku placówka została przemianowana na Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji.
1998	8 maja Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski uroczystie otwiera krytą Pływalnię Miejską. Odbywają się obchody 250-tej rocznicy nadania miastu praw miejskich.

1999	1 stycznia, po reformie administracyjnej miasto staje się ponownie stolicą powiatu koneckiego. Na uroczystej sesji w dniu 10 listopada ustanowiony zostaje herb powiatu.
1999	5 września - Prymas Polski Józef Glemp dokonuje koronacji obrazu Matki Bożej Wychowawczyni w Czarnej.
2000	Sierpień-po raz drugi Końskie odwiedza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski.
2004	24 stycznia - otwarcie Izby Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej przy Oddziale PTTK, przy ul. Zamkowej 7.
2004	21 sierpnia w Końskich odsłonięto pomnik majora Henryka Dobrzańskiego ps. „Hubal” w 65 rocznicę wybuchu II wojny światowej.
2005	8 kwietnia w Końskich odbyły się wielkie uroczystości w celu uczczenia pamięci papieża Polaka Jana Pawła II. Hołd wielkiemu Polakowi oddało całe społeczeństwo powiatu koneckiego.